

COMUNICAT DE PRESĂ

A NU SE DIFUZA ÎNAINTE DE 15 MARTIE 2016, ORA 00.00

CERCETĂTORII SOLICITĂ O NOUĂ ABORDARE ASUPRA PEDEPSELOR

O rețea de peste 60 de cercetători din 23 de țări a subliniat urgența “supravegherii în masă” (engl.: *mass supervision*) în sistemele europene de justiție. În loc ca supravegherea să devină o alternativă eficientă și mai puțin costisitoare la pedeapsa închisorii, în cele mai multe țări aceasta a crescut odată cu rata încarcerării, producând în schimb sisteme penale din ce în ce mai scumpe și mai extinse care afectează viețile unui număr din ce în ce mai mare de oameni.

Timp de patru ani, această rețea (COST Action IS1106 Offender Supervision în Europa, consultați www.offendersupervision.eu) a studiat cercetările anterioare și a dezvoltat 6 studii pilot care explorează experiența subiectivă a supravegherii, fie aceasta impusă în locul pedepsei privative de libertate, fie ca pedeapsă de sine stătătoare, fie ca prelungire a unei pedepse custodiale.

Vice-președintele rețelei, profesorul Kristel Beyens, de la Vrije Universiteit din Bruxelles susține:

“Știm deja că expansiunea și diversificarea supravegherii în Europa nu are un impact major asupra populației penitenciare. Din cercetările noastre rezultă că, în ciuda opiniei publice, supravegherea este o experiență dureroasă, chiar și atunci când e considerată a fi justă și folositoare. Controlul penal se extinde, afectând din ce în ce mai mulți oameni și este momentul să oprim această expansiune.”

Cercetătorii cer țărilor europene aplicarea a două principii de bază în dezvoltarea sistemelor de justiție:

1. Deciziile despre aplicarea și revocarea supravegherii (cum sunt deciziile privitoare la încarcerare) trebuie să respecte principiul proporționalității. Nimeni nu trebuie să fie expus unei supravegheri mai intrusive decât o cere fapta comisă.
2. Supravegherea trebuie să fie impusă astfel încât să minimizeze suferințele neintenționate și inutile ale celor supravegheați, cât și ale celor afectați (de exemplu, membrii familiei)

Din cercetările noastre rezultă, de asemenea, că anumite grupuri sociale (ex. oamenii cu probleme mentale, cetățenii străini etc.) sunt de cele mai multe ori excluse de la aplicarea sancțiunilor comunitare. Acestea au parte de un proces accelerat de justiție, executând, mai degrabă, sancțiuni și măsuri privative de libertate. Sugerăm că măsura supravegherii trebuie să fie mai accesibilă grupurilor marginale și vulnerabile atunci când este cazul.

Studiile pilot sugerează că munca depusă pentru a ne asigura că sancțiunile comunitare sunt respectate trebuie să fie în spiritul și intenția legii, nu doar îndeplinită formal. Măsurile de a

îmbunătăți practica supravegherii infractorilor trebuie să fie corecte și de ajutor. Există dovezi clare că o astfel de supraveghere sprijină implicarea, reduce suferințele și conduce la rezultate pozitive în ce privește integrarea și incluziunea cetățenilor, contribuind în același timp la reducerea recidivei.

Observând că acest subiect a fost mai degrabă neglijat în științele sociale, rețeaua de cercetători propune necesitatea unor modalități noi de finanțare care să extindă studiile pilot și să examineze serios felul în care supravegherea este trăită în mod direct de cei afectați (făcând referire nu doar la infractori, ci și la familiile acestora, comunități și victime), răspunzând în același timp la întrebări despre felul în care sunt luate deciziile cheie legate de supraveghere și care e impactul acestora, precum și despre cum această practică este structurată și modalitățile de reformă.

Profesorul Fergus McNeill de la Glasgow University (UK) concluzionează:

“Ne-am petrecut ultimii patru ani examinând un aspect puțin studiat al sistemelor de justiție care surprinde relațiile fundamentale dintre stat, societatea civilă și cetățeni. Aceste instituții, culturi și practici sunt oglinzi ale societății în care trebuie să ne uităm, cu riscul de a nu ne plăcea ce vedem. Viziunea panoramică asupra a 23 de țări ne-a forțat să ne examinăm propriile sisteme de justiție pentru a putea vedea posibilitățile de schimbare pozitivă.”

Nota

Această tendință îngrijorătoare se observă și în România, unde în ultimii doi ani populația supusă supravegherii aproape s-a dublat, ajungând la aproape 50.000 de persoane în 2015 (sursa: Ministerul Justiției). Profesorul Ioan Durnescu, de la Universitatea din București, afirmă:

”Acum, după ce noul Cod penal este în vigoare de peste doi ani, se impune o analiză atentă a efectelor sale astfel încât să se poată realiza reglajele fine atât de necesare pentru un aparat al justiției penale eficient. Sursele fenomenului ”mass supervision” (ro. supravegherea în masă) trebuie identificate și dezbătute în mod democratic.”

Raportul final al acțiunii va fi publicat în cursul zilei de azi, fiind difuzat în prealabil la conferința internațională găzduită de Vrije Universiteit din Bruxelles pe 11-12 martie 2016, unde au participat cercetători, specialiști în politici publice și probațiune din Europa. Această conferință a inclus o expoziție de fotografie (curator Carolyne Kardia) și o reprezentație cu cântece inspirate de aceste imagini (Louis Abbott, Admiral Fallow). Atât fotografiile cât și cântecele au fost produse în cadrul atelierelor unde au fost implicați atât oameni care au trecut prin experiența supravegherii, cât și cei care practică sau studiază supravegherea.

Alte informații

Raportul final:

<http://www.offendersupervision.eu/wp-content/uploads/2016/03/Final-Report.pdf>

Conferința:

<http://www.offendersupervision.eu/wp-content/uploads/2016/02/OSE-Brussels-Conference-Programme.pdf>

Detalii de contact: Profesor Fergus McNeill (Chair of the Action)
Fergus.McNeill@glasgow.ac.uk
+44 (0)7795 252823

National contact: Profesor Ioan Durnescu (Co-Chair al Grupului Experiencing Supervision, Universitatea din București)
idurnescu@gmail.com
0729181081

Despre COST

COST reprezintă cel mai longeviv cadru european care sprijină cooperarea transnațională între cercetători, ingineri și specialiști din Europa. Este o modalitate unică pentru aceștia de a-și dezvolta propriile idei și inițiative în toate domeniile științei și tehnologiei, incluzând științe sociale și umane, sprijiniți de o rețea pan-europeană de activități de cercetare finanțate național. Plecând de la un cadru european interguvernamental de cooperare în știință și tehnologie, COST a contribuit, de la înființare în 1971, la diminuarea decalajelor dintre știință, politici publice și societate. COST e un precursor al cercetării multidisciplinaritate avansate, jucând un rol important în construirea [European Research Area](#). Anticipând și complementând activitățile UE Framework Programmes, COST încearcă să pună în legătură comunitățile științifice europene, contribuind, în același timp la mobilitatea cercetărilor din Europa și la excelența științifică. Pentru mai multe informații, vizitați: http://www.cost.eu/about_cost

Opiniile exprimate în acest comunicat de presă precum și în toate documentele asociate aparțin autorilor și nu reprezintă puncte de vedere oficiale ale Comisiei Europene.

